

Türkiye ve Dünya Ekonomi Gündemi (19 - 23 Haziran)**Türkiye**

- Tüketici güven endeksi Mayıs ayında 91.1 iken Haziran ayında %6.5 oranında azalarak 85.1 oldu.
- Merkezî yönetim brüt borç stoku, Mayıs sonu itibarıyla 4 trilyon 734.4 milyar lira oldu. Borç stokunun 1 trilyon 774.2 milyar lira tutarındaki kısmı Türk lirası, 2 trilyon 960.2 milyar lira tutarındaki bölümü ise döviz cinsi borçlardan oluştu.
- İmalat sanayi kapasite kullanım oranı Haziran'da bir önceki aya göre 0.8 puan artarak %76.8 seviyesinde gerçekleşti.
- Reel kesim güven endeksi Haziran ayında bir önceki aya göre 0.1 puan azalarak 108.2 seviyesinde gerçekleşti.
- Uluslararası kredi derecelendirme kuruluşu Fitch, Türkiye ekonomisi için 2023 ve 2024 büyüme tahminlerini %2.5 ve %3 olarak korurken, büyümenin 2025'te %3.8'e toparlanacağını öngördü.
- Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB) Haziran ayı Para Politikası Kurulu (PPK) toplantısında politika faiz oranını beklentilerin altında 650 baz puan artırarak %15'e yükseltti. Böylece TCMB Mart 2021'den bu yana ilk defa faiz artırımını yaptı.
- TCMB bazı kredi faizlerinin üst sınırını belirleyen referans oranın Temmuz ayında %0.81 yerine %1.36 olarak uygulanmasına karar verdi.
- TCMB, 24 Haziran'dan geçerli olmak üzere vadesine en çok 3 ay kalan senetler karşılığında yapılacak reeskont işlemlerinde uygulanan iskonto faiz oranını yıllık %9.75'ten %15.75'e, avans işlemlerinde uygulanan faiz oranını ise yıllık %10.75'ten %16.75'e yükseltti.
- TCMB menkul kıymet tesisi uygulamasının sadeleştirildiğini açıkladı. Bankaların yabancı para mevduatları için ayırmak zorunda olduğu tahvil oranı %10'dan %5'e düşürüldü. Böylece bankaların TL payına göre uygulayacağı karşılıklar %3-17 bandından %3-%12 bandına indirilmiş oldu. Yeni dilimlerde en düşük TL mevduat oranı da %60'dan %57'ye çekildi.
- Ekonomik güven endeksi Haziran'da bir önceki aya göre %2.5 azalarak 101.1'e geriledi.
- Dış ticaret açığı Mayıs'ta bir önceki yılın aynı ayına göre %17.6 artışla 12.53 milyar dolar oldu. Yılın ilk beş ayında dış ticaret açığı yıllık bazda %29.3 artışla 56.02 milyar dolar oldu. İhracat Mayıs ayında bir önceki yılın aynı ayına göre %14.4 artarak 21.66 milyar dolar, ithalat %15.5 artarak 34.19 milyar dolar gerçekleşti.

ABD

- Fed Başkanı Jerome Powell, Temsilciler Meclisi Finansal Hizmetler Komitesi'ndeki sunumunda, yüksek enflasyonun neden olduğu zorlukların farkında ve %2'lik hedefe dönme planına sadık olduklarını söyledi. Ayrıca enflasyon ılımlılaşmış olsa da enflasyonist baskıların hala yüksek olduğunu belirten Powell, tüm üyelerin faizlerin yıl sonuna kadar biraz daha artırılmasının uygun olacağını düşündüğünü söyledi.
- Konut başlangıçları Mayıs'ta öncül verilere göre aylık bazda %21.7 artış gösterdi. Veri, Nisan'da %2.9 gerilemişti.
-

Avrupa

- ECB üyesi ve Yunanistan Merkez Bankası Başkanı Yannis Stournaras, ECB'nin faiz artırımlarını sona erdirmeye kesinlikle yakın olduğunu söyledi. ECB'nin bir sonraki adımını verilerin belirleyeceğini ifade eden Stournaras, hiçbir seçeneği göz ardı etmediklerini de vurguladı.
- Almanya'da ÜFE Mayıs ayında bir önceki aya göre %1.4 gerilerken; yıllık bazda ise beklentilerin altında %1 artış gösterdi.
- Ekonomi Araştırma Enstitüsü (Ifo), Almanya'nın bu yıla ilişkin büyüme tahminini, yüksek enflasyonun tüketici harcamalarını olumsuz etkilemesi nedeniyle aşağı yönlü revize ederek -%0.1'den -%0.4'e çekti.

- İngiltere’de tüketici enflasyonu Mayıs ayında bir önceki yılın aynı ayına göre %8.7; çekirdek enflasyon ise yıllık bazda %7.1 ile beklentilerin üzerinde gerçekleşti.
- Macaristan Merkez Bankası politika faizini beklentilere paralel 100 baz puan indirimle %17'den %16'ya düşürdü.
- İngiltere Merkez Bankası (BoE) politika faizini 25 baz puan olan beklentilerin üstünde 50 baz puan artırarak 15 yılın en yüksek seviyesi olan %5'e çıkardı. Böylece İngiltere 13 toplantı üst üste faiz artırmış oldu. Faizin 50 baz puan artırılması kararı 2'ye karşı 7 oy ile alındı.
- Norveç Merkez Bankası politika faizini 50 baz puan artışla %3.75 seviyesine çıkardı. Karar metninde sıkılaşmanın devam edeceği sinyali verilirken, Ağustos ayında politika faizinin yeniden artırılmasının olası olduğu vurgulandı.
- İsviçre Merkez Bankası (SNB) enflasyonla mücadele kapsamında politika faizini 25 baz puan yükselterek %1.75'e çıkardı. Böylece banka üst üste beşinci kez faiz artırdı.

Asya

- Japonya’da enflasyon Mayıs ayında bir önceki yılın aynı ayına göre beklentilerin altında gerçekleşerek %3.2 arttı. Çekirdek enflasyon ise beklentilerin üstünde %3.2 artış gösterdi.
- Çin Merkez Bankası (PBoC), yavaşlayan ekonomik toparlanmayı desteklemek için faiz indirimlerine devam etti. PBoC, piyasa beklentilerine paralel olarak 1 yıl vadeli kredi ana faiz oranını (LPR) 10 baz puan düşürerek %3.55'e çekti. 5 yıl vadeli LPR oranı %4.30'dan %4.20'ye indirildi. Kredi ana faiz oranı 10 aydır ilk kez düşürülmüş oldu.

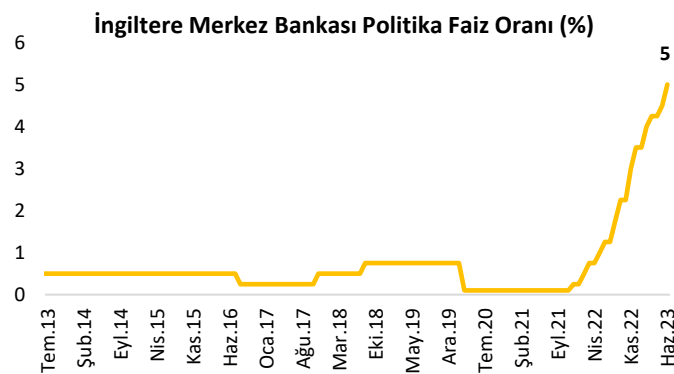
Diğer

- Brezilya Merkez Bankası (BCB), gösterge faiz oranında beklediği gibi değişikliğe gitmedi ve gösterge konumundaki Selic faiz oranı %13.75 olarak kaldı.

Ayrıntılar...

Yurt dışı

İngiltere Merkez Bankası (BoE), faiz oranını beklentilerin üstünde 50 baz puan artırdı.

Kaynak: İngiltere Merkez Bankası

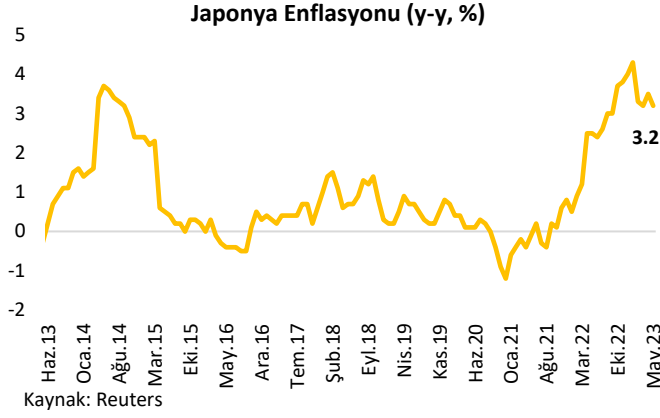
İngiltere Merkez Bankası (BoE) politika faizini 25 baz puan olan beklentilerin üstünde 50 baz puan artırarak 15 yılın en yüksek seviyesi olan %5'e çıkardı. Böylece İngiltere 13 toplantı üst üste faiz artırmış oldu. Faizin 50 baz puan artırılması kararı 2'ye karşı 7 oy ile alındı.

Para Politikası Komitesi yaptığı açıklamada, "Son veriler enflasyon sürecinde daha fazla inatçılık olduğu gösterdi. Yurt içi fiyatlarda ikinci tur etkiler ve ücret gelişmelerinin kaybolmalarının, ortaya çıktıkları süreden daha uzun sürmeleri

büyük olasılık" ifadelerine yer verdi.

BoE Başkanı Andrew Bailey, faiz kararına ilişkin olarak, "Para Politikası Komitesi, enflasyonu orta vadede %2 hedefine sürdürülebilir şekilde döndürmek için ne gerekiyor ise yapacak" dedi.

Japonya'da çekirdek enflasyon beklentilerin üzerine çıktı.

Japonya'da enflasyon Mayıs'ta aylık bazda değişim göstermezken; yıllık bazda ise %3.2 arttı.

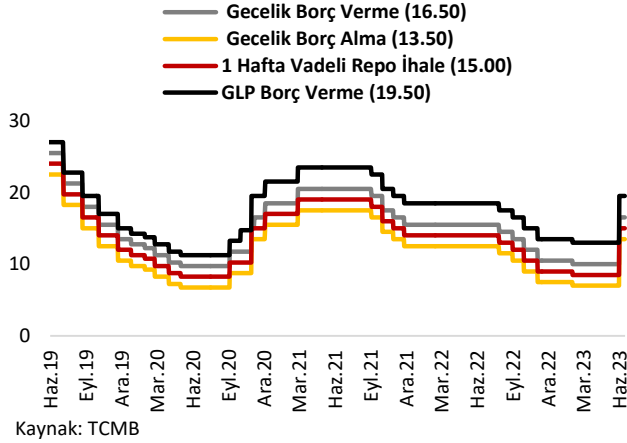
Enerji fiyatları, devlet teşviklerinin etkisiyle Mayıs ayında yıllık bazda %8.2 düşerken; birçok malda fiyatların artmasıyla gıda enflasyonu Nisan'daki %9'dan Mayıs'ta %9.2'ye yükseldi.

Taze gıda hariç tüketici fiyatları Mayıs ayında bir yıl öncesine göre %3.2 ile beklentilerin üzerinde arttı. Taze gıda ve enerji hariç enflasyon ise Mayıs'ta %4.3'e yükseldi.

14 aydır Japonya Merkez Bankası (BoJ)'nin %2 hedefinin üzerinde gerçekleşmeye devam eden enflasyon, Ocak ayında son 41 yılın en yüksek seviyesine çıkmıştı.

Yurt içi

TCMB politika faiz oranını %15'e yükseltti.

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB) Haziran ayı Para Politikası Kurulu (PPK) toplantısında politika faiz oranını beklentilerin altında 650 baz puan artırarak %15'e yükseltti. Beklentiler faiz oranının %20'ye yükseltileceği yönündeydi. Böylece TCMB Mart 2021'den bu yana ilk defa faiz artırımını yaptı.

Gecelik borç verme faiz oranı %16.5, borç alma faiz oranı %13.5, geç likidite penceresi borç verme faiz oranı ise %19.5 oldu.

Faiz artırımına gerekçe olarak, dezenflasyonun en kısa sürede tesisi, enflasyon beklentilerinin çıpalandırılması, fiyatlandırma davranışlarındaki bozulmanın kontrol altına alınması gösterildi.

Enflasyonun ve enflasyon eğilimine ilişkin göstergelerin yakından takip edileceği, enflasyon görünümünde belirgin iyileşme sağlanana kadar parasal sıkılaştırmanın gerektiği zamanda ve gerektiği ölçüde kademeli olarak güçlendirileceği de belirtildi. Söz konusu ifade, faiz artırımlarının devam edeceğine işaret ediyor. Mevcut mikro ve makro ihtiyati çerçevenin kademeli şekilde sadeleştirileceğinin belirtilmesi de daha önce alınan bazı tedbirlerin gevşetilmeye başlanacağına işaret ediyor. Metinden "Liralasma Stratejisi" terimi çıkarıldı ve büyümeye yönelik herhangi bir ifadeye yer verilmedi. Söz konusu durum TCMB'nin bundan sonra enflasyon odaklı bir politika izleyeceğini ancak mevcut politikadaki değişimlerin kademeli gerçekleştirileceğini gösteriyor.

Merkezî Yönetim Borç Stoku 2023 yılı Mayıs ayı itibariyle 4 trilyon 734.4 milyar TL oldu.

Enstrüman Yapısına Göre Merkezi Yönetim Borç Stoku (milyar TL)	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023 Mayıs
Toplam	532.9	586.2	612.5	678.2	760.0	876.5	1,067.1	1,329.1	1,812.1	2,747.8	4,033.2	4,734.4
İç Borç Stoku	386.5	403.0	414.6	440.1	468.6	535.5	586.1	755.1	1,060.4	1,321.2	1,905.3	2,348.1
Hazine Bonosu	3.7	0.0	0.0	0.0	1.0	1.0	5.5	15.5	0	9.9	18.9	3.0
Devlet Tahvili	382.9	403.0	414.6	440.1	467.6	534.5	580.6	739.6	1,060.4	1,311.3	1,886.4	2,345.1
Dış Borç Stoku (TL)	146.4	183.2	197.9	238.1	291.3	341.0	481.0	573.8	751.8	1,426.6	2,127.9	2,386.3
Dış Borç Stoku (Milyon \$)	82.2	85.2	84.6	81.5	82.8	90.2	91.2	96.4	102.3	109.7	113.6	117.3
Uluslararası Tahvil (TL)	91.7	119.0	135.2	167.3	211.4	252.3	364.9	451.2	593	1,087.3	1,644.9	1,861.2
Uluslararası Tahvil (Milyon \$)	51.5	55.3	57.8	57.3	60.1	66.8	69.2	75.8	80.6	83.6	87.8	91.5
Kredi	54.6	64.2	62.7	70.8	79.9	88.7	116.1	122.6	158.8	339.3	483.0	525.1
Kredi (Milyon \$)	30.7	29.9	26.8	24.2	22.7	23.5	22.0	20.6	21.1	26.1	25.8	25.8

Borç stokunun 1,774.2 milyar TL tutarındaki kısmı Türk Lirası cinsi, 2,960.2 milyar TL tutarındaki kısmı döviz cinsi borçlardan oluştu.

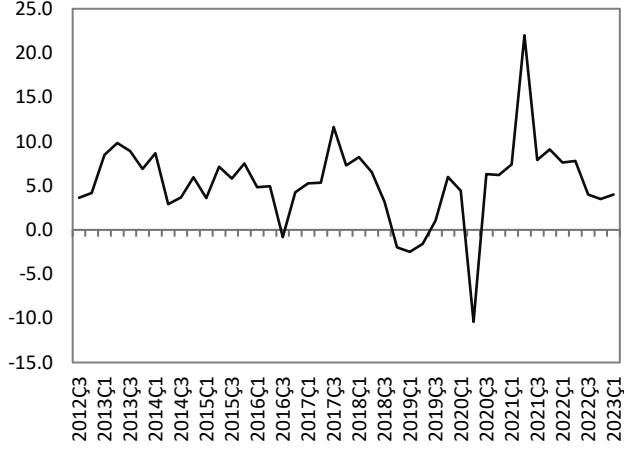
Haftalık Veri Takvimi (26 - 30 Haziran 2023)

Tarih	Ülke	Açıklanacak Veri	Önceki	Beklenti
26.06.2023	ABD	Dallas Fed İmalat Endeksi (Haziran)	-29.1	-26.5
	Almanya	Ifo İş Dünyası Güven Endeksi (Haziran)	91.7	88.5 (Açıklandı)
	Japonya	Öncül Göstergeler Endeksi (Nisan)	96.9	96.8 (Açıklandı)
27.06.2023	ABD	İnşaat İzinleri (Mayıs, a-a)	-%1.4	--
		Dayanıklı Mal Siparişleri (Mayıs, a-a)	%1.1	-%1
		Case Shiller Konut Fiyat Endeksi (Nisan, a-a)	%1.5	%1.5
		Conference Board Tüketici Güven Endeksi (Haziran)	102.3	103.7
		Yeni Konut Satışları (Mayıs, a-a)	%4.1	--
		Richmond Fed İmalat Endeksi (Haziran)	-15	-10
	İtalya	Tüketici Güven Endeksi (Haziran)	105.1	105.5
28.06.2023	ABD	Öncül Mal Ticaret Dengesi (Mayıs)	-96.8 milyar \$	--
		Fed Başkanı Powell'in Konuşması	--	--
	Almanya	Tüketici Güven Endeksi (Temmuz)	-24.2	-23
	Fransa	Tüketici Güven Endeksi (Haziran)	83	--
	İtalya	TÜFE (Haziran, öncül, y-y)	%7.6	%6.8
29.06.2023	ABD	GSYH (1.çeyrek, ç-ç)	%2.6	%1.4
		Haftalık İşsizlik Maaşı Başvuruları	1759 bin	1765 bin
		Bekleyen Konut Satışları (Mayıs, y-y)	-%20.3	--
	Euro Bölgesi	Tüketici Güven Endeksi (Haziran)	-17.4	-16.1
	Almanya	TÜFE (Haziran, öncül, y-y)	%6.1	%6.3
	Japonya	Perakende Satışlar (Mayıs, y-y)	%5	%5.4
		Tüketici Güven Endeksi (Haziran)	36	--
30.06.2023	ABD	Çekirdek Kişisel Tüketim Harcamaları Endeksi (Mayıs, y-y)	%4.7	%4.7
		Kişisel Gelirler (Mayıs, a-a)	%0.4	%0.3
		Kişisel Harcamalar (Mayıs, a-a)	%0.8	%0.2
		Chicago PMI (Haziran)	40.4	44
		Michigan Üniversitesi Tüketici Güven Endeksi (Haziran)	59.2	63.9
	Euro Bölgesi	TÜFE (Haziran, öncül, y-y)	%6.1	%5.6
		İşsizlik Oranı (Mayıs)	%6.5	%6.5
	Almanya	Perakende Satışlar (Mayıs, y-y)	-%4.3	--
		İşsizlik Oranı (Haziran)	%5.6	%5.6
	Fransa	TÜFE (Haziran, öncül, y-y)	%5.1	%4.6
	İtalya	İşsizlik Oranı (Mayıs)	%7.8	--
	İngiltere	GSYH (1.çeyrek, y-y)	%0.6	%0.2
	Japonya	İşsizlik Oranı (Mayıs)	%2.6	%2.6
	Sanayi Üretim Endeksi (Mayıs, öncül, y-y)	-%0.7	--	
	Konut Başlangıçları (Mayıs, y-y)	-%11.9	-%2.2	

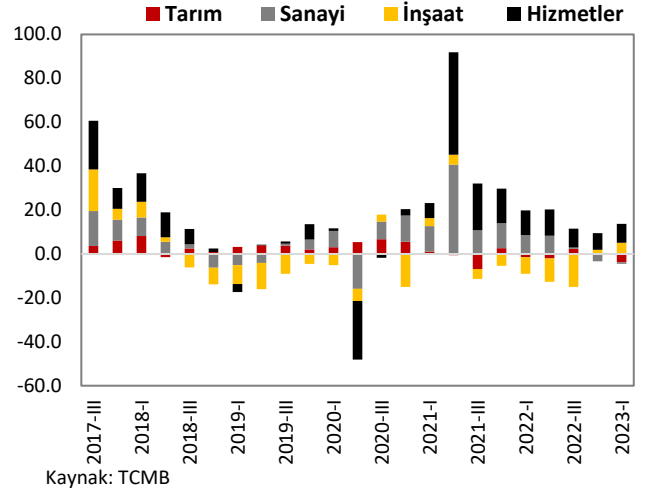
TÜRKİYE

Türkiye Büyüme Oranı

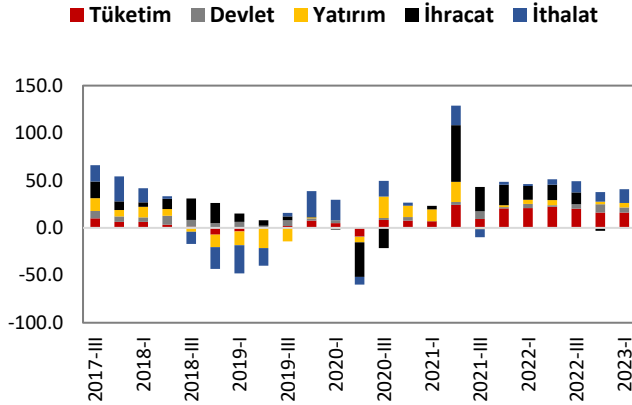
Reel GSYH (y-y, %)

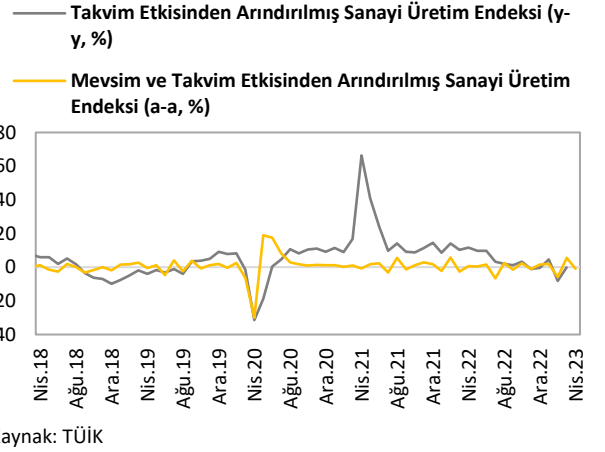
Sektörel Büyüme Hızları (y-y, %)

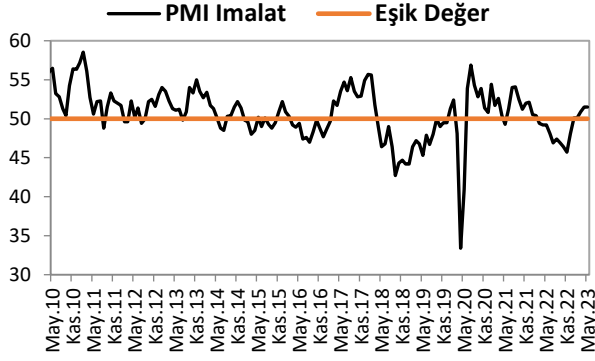
Harcama Bileşenlerinin Büyüme Hızları (y-y, %)

Sanayi Üretim Endeksi

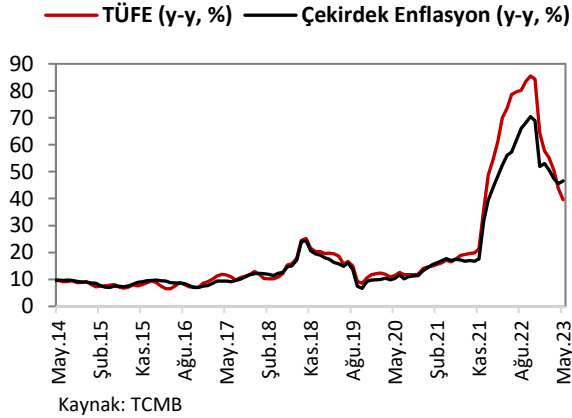

İmalat PMI

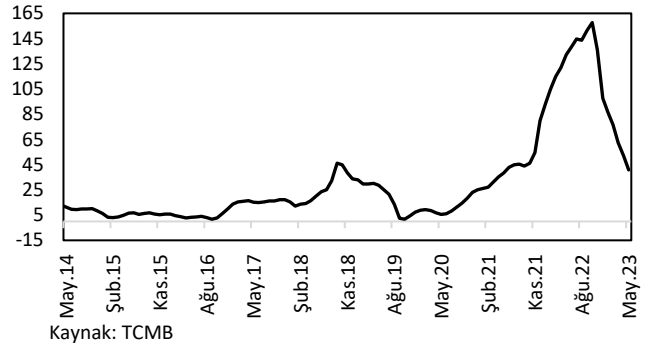
ENFLASYON GÖSTERGELERİ

TÜFE ve Çekirdek Enflasyon

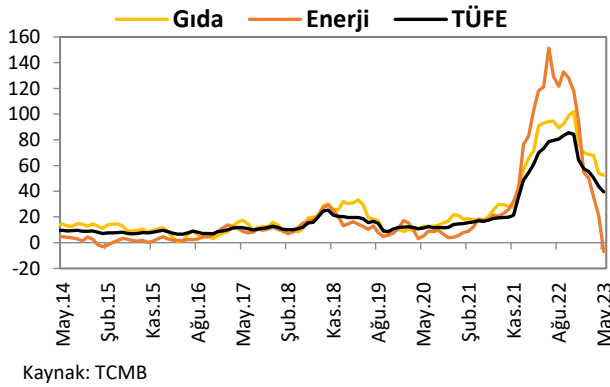

Yİ-ÜFE

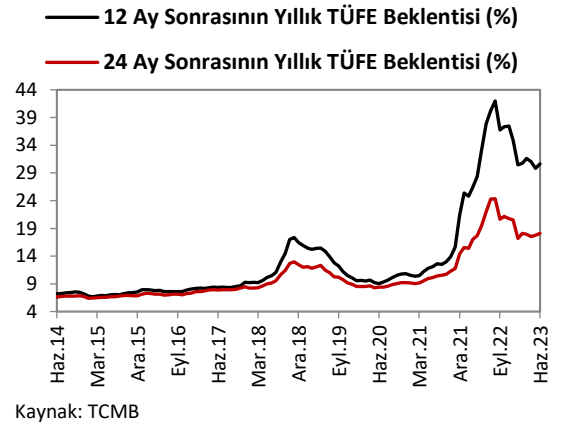
Yİ-ÜFE (y-y, %)

Gıda ve Enerji Enflasyonu (y-y, %)

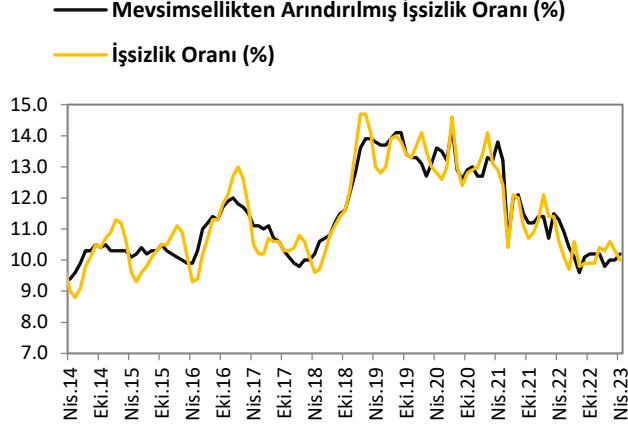

Enflasyon Beklentileri

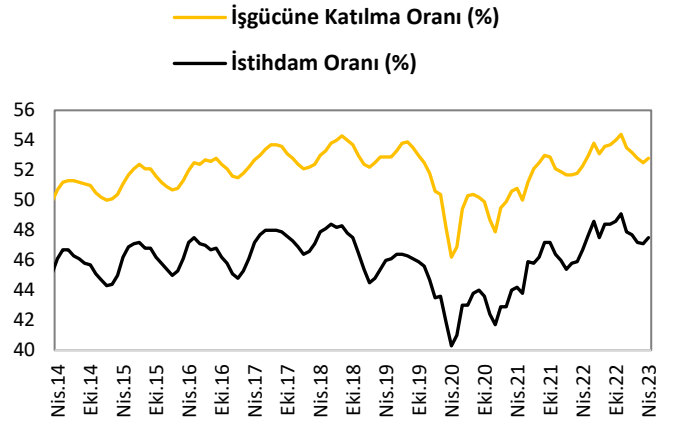

İŞGÜCÜ GÖSTERGELERİ

İşsizlik Oranı

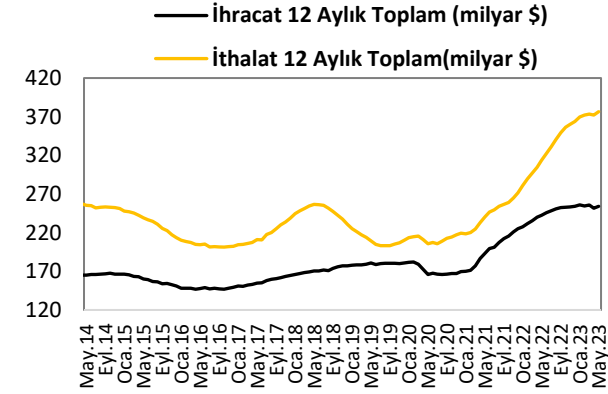

İşgücüne Katılım Oranı

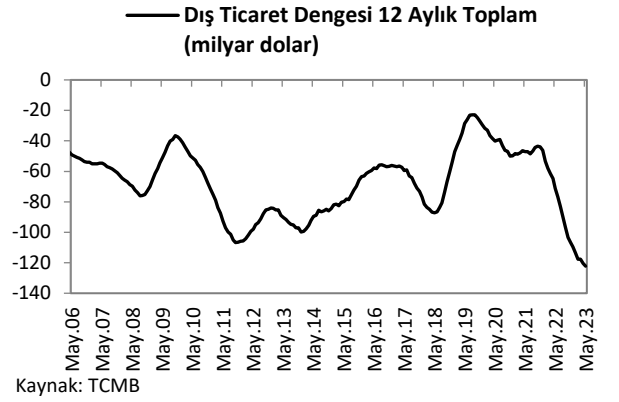

DIŞ TİCARET GÖSTERGELERİ

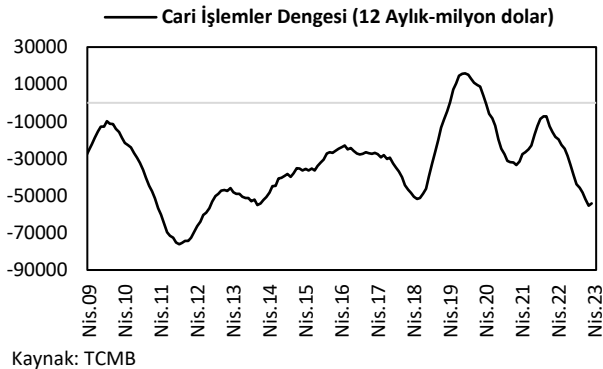
İthalat-İhracat

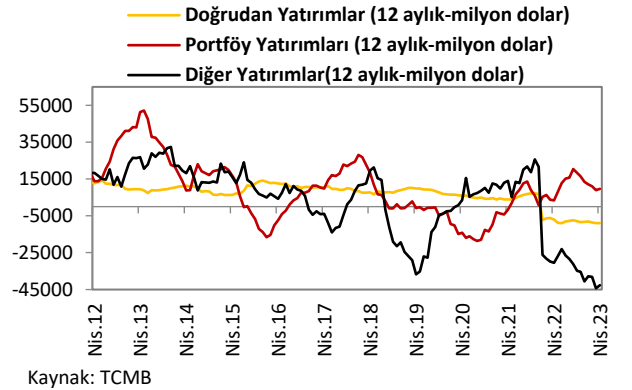
Dış Ticaret Dengesi

Cari İşlemler Dengesi

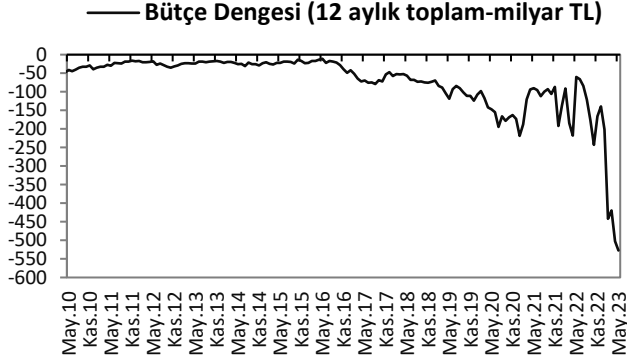

Sermaye ve Finans Hesabı

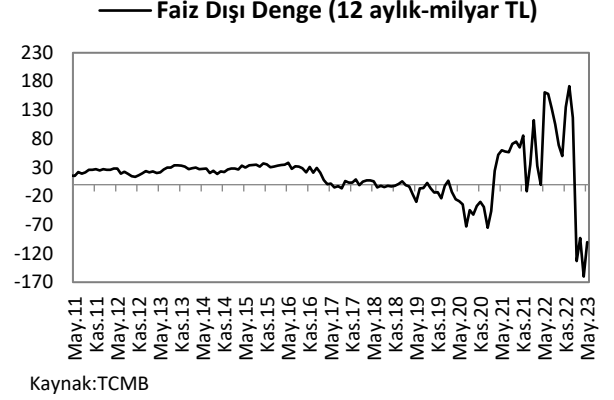

KAMU MALİYESİ GÖSTERGELERİ

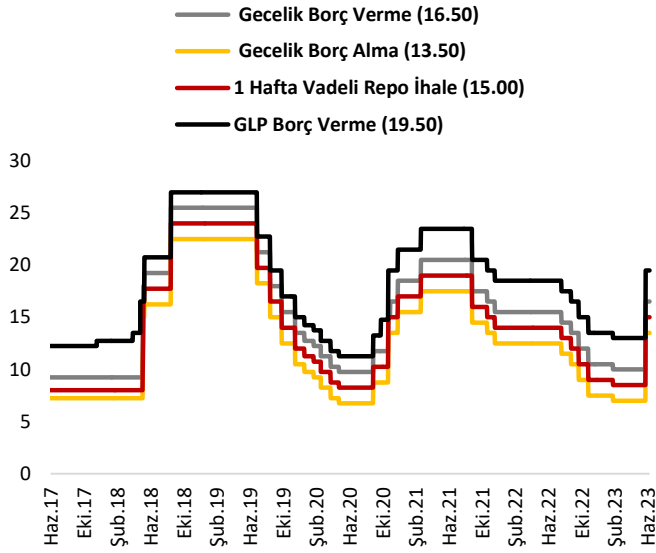
Bütçe Dengesi

Faiz Dışı Denge

TCMB Faiz Oranları

Türkiye Makro Ekonomik Görünüm

Reel Ekonomi					
	GSYH (Cari Fiyatlarla, milyon TL)	GSYH Büyüme Oranı (zincirlenmiş hacim endeksi, y-y, %)	İşsizlik Oranı (%) (mevsim etkisinden arındırılmış)	Sanayi Üretim Endeksi (y-y, %) (takvim etkisinden arındırılmış)	Kapasite Kullanım Oranı (%)
2021	7,248,789	11.0	12.0	17.5	76.6
2022	15,006,574	5.6	10.5	5.7	77.1
Son Yayınlanan	4,631,792 (2023-I)	4.0 (2023-I)	10.2 (Nisan 2023)	-1.2 (Nisan 2023)	76.80 (Haziran 2023)
Fiyat Gelişmeleri (y-y, %)					
	TÜFE	Çekirdek TÜFE	Yİ – ÜFE		
2021	36.08	31.88	79.89		
2022	64.27	51.93	97.72		
2023 (Mayıs)	39.59	46.62	40.76		
Parasal Göstergeler (Milyon TL)					
	M1	M2	M3	Emisyon	TCMB Brüt Döviz Rezervleri (Milyon \$)
2021	2,097,220	5,063,244	5,167,365	221,447	72,563
2022	3,131,103	8,218,173	8,448,655	313,343	82,904
Son Yayınlanan (16.06.2023)	3,981,605	10,292,525	10,530,012	383,798	60,783
Faiz Oranları (%)					
	TCMB O/N (Borç Alma)	TCMB O/N (Borç Verme)	TCMB Haftalık Repo		
2021	12.50	15.50	14.00		
2022	7.50	10.50	9.00		
Son Yayınlanan (26.06.2023)	13.50	16.50	15.00		
Mal Ticareti ve Cari Denge (Milyar \$)					
	Cari İşlemler Dengesi	İthalat	İhracat	Dış Ticaret Dengesi	
2021	-7.2	271.4	225.2	-46.2	
2022	-48.7	363.7	254.2	-109.5	
Son Yayınlanan	-5.4 (Nisan 2023)	38.2 (Mayıs 2023)	21.7 (Mayıs 2023)	-12.5 (Mayıs 2023)	
Borç Stoku Göstergeleri (Milyar TL)					
	Merkezi Yön. İç Borç Stoku	Merkezi Yön. Dış Borç Stoku	Kamu Net Borç Stoku		
2021	1,321.2	1,426.6	1,485.6		
2022	1,905.3	2,128.9	2,522.2		
Son Yayınlanan	2,348.1 (Mayıs 2023)	2,386.3 (Mayıs 2023)	2,522.2 (2022-IV)		
Kamu Maliyesi (Milyar TL)					
	Bütçe Giderleri	Bütçe Gelirleri	Bütçe Dengesi	Faiz Dışı Denge	
2021 (Mayıs)	117.9	104.6	-13.4	0.574	
2022 (Mayıs)	173.8	317.8	144.0	161.9	
2023 (Mayıs)	430.5	549.4	118.9	221.6	
Rasyolar (%)					
	Bütçe Açığı/GSYH	AB Tanımlı Genel Yönetim Borç Stoku/GSYH	Cari Denge/GSYH		
	2.45 (2023-I)	31.7 (2022)	-5.7 (2023-I)		

Cem Erođlu	Müdü	cem.eroglu@vakifbank.com.tr	0216-724 30 80
Fatma Özlem Kanbur	Müdü Yardımcısı	fatmaozlem.kanbur@vakifbank.com.tr	0216-724 30 83
Naime Dođan Eriř	Müdü Yardımcısı	naimedogan.eris@vakifbank.com.tr	0216-724 30 82
Bilge Pekçađlayan	Müdü Yardımcısı	bilge.pekcaglayan@vakifbank.com.tr	0216-724 30 84
Sinem Ulusoy Kasap	Müdü Yardımcısı	sinemulusoy.kasap@vakifbank.com.tr	0216-724 30 86
Selin Mumcu	Uzman Yardımcısı	selin.mumcu@vakifbank.com.tr	0216-724 30 88

Bu rapor Türkiye Vakıflar Bankası T.A.O. tarafından güvenilir olduğuna inanılan kaynaklardan sağlanan bilgiler kullanılarak hazırlanmıştır. Türkiye Vakıflar Bankası T.A.O. bu bilgi ve verilerin doğruluğu hakkında herhangi bir garanti vermemekte ve bu rapor ve içindeki bilgilerin kullanılması nedeniyle doğrudan veya dolaylı olarak oluşacak zararlardan dolayı sorumluluk kabul etmemektedir. Bu rapor sadece bilgi vermek amacıyla hazırlanmış olup, hiçbir konuda yatırım önerisi olarak yorumlanmamalıdır. Türkiye Vakıflar Bankası T.A.O. bu raporda yer alan bilgilerde daha önceden bilgilendirme yapmaksızın kısmen veya tamamen değişiklik yapma hakkına sahiptir.